

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş–Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Bölcsészettudományi Kar
1.3 Intézet / Tanszék	Magyar Irodalomtudományi Intézet
1.4 Szakterület	Nyelv és Irodalom
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Magyar nyelv és irodalom (Mono)

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	LLM6061 MAGYAR IRODALOMTÖRTÉNET VI, KORTÁRS MAGYAR IRODALOM							
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	dr. Selyem Zsuzsa egyetemi docens							
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	dr. Selyem Zsuzsa egyetemi docens							
2.4 Tanulmányi év	3	2.5 Félév	2	2.6 Az értékelés módja	Vizsga	2.7 A tantárgy típusa	Tartalma szerint	DS
							A tantárgy jellege (kötelező/választható/faktultatív)	kötelező

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszámja)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium	2
3.4 A tantervben szereplő össz-óraszám	48	melyből: 3.5 előadás	24	3.6 szeminárium	24
A tanulmányi idő elosztása:					
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					40
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					45
Szemináriumok / házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					40
Konzultáció					5
Vizsgák					2
Más tevékenységek.....					
3.7 Egyéni munka össz-óraszám	132				
3.8 A félév össz-óraszám	180				
3.9 Kreditszám	7				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	
4.2 Kompetenciabeli	

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	- előadóterem, vetítő, laptop, hangszórók
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	- szemináriumterem, vetítő, laptop, hangszórók

6. Elsajátítandó kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<p>C4.2 Az anyanyelvű irodalom változási formáinak magyarázata (korszakok, irányzatok, műfajok stb.) és az irodalmi jelenségek történeti és kulturális kontextusban való értelmezése. A kulcsfogalmak magyarázata az irodalom megértésében, valamint folklórszövegek értelmezése.</p> <p>C4.3 Különböző szövegek és kontextusok összefüggései, szövegelemzési technikák alkalmazása. Egy irodalmi szöveg különböző értelmezési szempontok szerinti megközelítése, valamint a néprajz és a kulturális antropológia fogalmainak és módszereinek használata a népi kultúra jelenségeinek kutatásában.</p> <p>C4.4. Szóbeli vagy írásbeli szövegalkotás magyar irodalomtörténeti vagy népköltészeti témában, amely lexikailag és szintaktikailag árnyalt, következetes és jól formált.</p>
Általános kompetenciák	<p>CT1 A nyelv és irodalom szakterület szempontjainak használata figyelembe véve a szakmai etikát.</p> <p>CT2 Kapcsolatteremtés csoportban; interperszonális kommunikáció és szerepvállalás.</p> <p>CT3 Egyéni fejlődési terv megvalósítása; a célok elérése tanulási folyamatok, csoportos tevékenységek és intézményi programokon való részvétel segítségével</p>

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<p>A XX. századi magyar irodalom második felében alkotó, esztétikai újítást hozó, s így az irodalomtörténetet befolyásoló szerzők életművének vázlatos, de átfogó, összefüggésekre, irodalmi relációkra koncentrált értelmezése; a tárgyalt történelmi időszak jelentősebb eseményei irodalmi megformálásának problematizálása (diktatúrák, 1956, 1989), az irodalmi jelenségek művészeti és társadalmi kontextusban való szemlélete.</p>
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> • a szakirodalom kritikai szempontú olvasása, újragondolása, az ideológiai konstrukciók tudatosítása • az elemzés főbb szempontjai: 1. az irodalom társadalmi kontextusa, 2. világirodalmi és művészeti kontextus; 3. a magyar irodalomtörténeti tradíciókhoz való tudatos viszony; 4. az írás materialitása, a nyelv mint anyag; 5. huszadik századi eszmetörténetek és történelemnarratívák • a szemináriumok célja a barátságos szakmai beszélgetés. A vitaindítók esetén fontosabb a beszélgetést provokáló kérdezéstechnika, a kollégák válaszaira, gesztusaira való odafigyelés, a válaszok beépítése a következő kérdésbe, mint a (természetesen elengedhetetlen) előzetes egyéni felkészülés. Más szóbeli műfajokhoz hasonlóan itt nem a precizitás az elsődleges cél, hanem egymás véleményeinek megvitatása, figyelmes, tapintatos, de határozott érveléstechnika, amely reflektált fogalomhasználathoz, kiérlelt és megalapozott, önálló véleményalkotáshoz vezet.

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés a 20. század második felének irodalmába. (1945-1968): Mi történik meg		

<p>egyáltalán? #valóság #propaganda, #valóságos irodalom #kurzusművek #cenzúra. #diktatúra #későmodern #szocreal #neoavantgárd</p>	<p>Vizuális előadás prezi.com alapján, problémakörülhatárolás, csoportos beszélgetés, interkulturális és intermedialis valamint irodalomtörténeti összefüggések földézése, mnemotechnika, kritikai érzék és gondolkodás-fejlesztés</p>	
<p>2. Bevezetés a 20. század második felének irodalmába. (1968 ---) Mi történik meg egyáltalán? #valóság #egzisztencializmus #nyelv #ideológia #posztmodern</p>		
<p>3. Történelem – misztika – irodalom Pilinszky János műveiben</p>		
<p>4. Ottlik Géza narratív technikái az Iskola a határon c. regényben</p>		
<p>5. Az Újhold és a kísérletezés poétikája: Nemes Nagy Ágnes</p>		
<p>6. Irodalomtörténet, kánon, nő, férfi, vers és regény. (Weöres Sándor: Psyché. Egy hajdani költőnő írásai)</p>		
<p>7. Neoavantgárd, fluxus, demokratikus művészet - ahogyan Erdély Miklós művelte (A posztneoavantgárd magatartás jellemzői, A költészet mint ön-összeszerelő rendszer, Marlyi tézisek, Metán)</p>		
<p>8. Az emlékezet formái Mészöly Miklós prózájában (Saulus, Film)</p>		
<p>9. Atonális nyelv és ellenállás Kertész Imre regényeiben</p>		
<p>10. Hagyományok átadása, erotika és politika viszonya Nádas Péter prózájában (Egy családragény vége, Saját halál)</p>		
<p>11. A szavak csodálatos életéből: Esterházy Péter prózája</p>		
<p>12. Összefoglalás és kitekintés: későmodernitás, neoavantgárd, posztmodern. Kitekintés kortárs tendenciákra: referencialitás-illúzió, medialitás, metamodernizmus</p>		
<p>Könyvészet</p> <p>1. Derék Pál: A magyar neoavantgárd irodalom. Jelentéstelenítés, szabadság, levegő (lélegzet). In: <i>Néma? Tanulmányok a magyar neoavantgárd köréből</i>. Ráció, Budapest, 2004. 11-38.</p> <p>2. Hornyik Sándor: Egy megvalósult „poszt-neoavantgárd” utópia. Erdély Miklós művészetpedagógiájáról. http://www.exindex.hu/index.php?l=hu&page=3&id=517</p> <p>3. Tamás Gáspár Miklós: Egzisztencia a határon. 1977/litera.hu 2022.</p>		
<p>8.2 Szeminárium / Labor</p>	<p>Didaktikai módszerek</p>	<p>Megjegyzések</p>
<p>1. A szemináriumok megbeszélése, vitaindítók, kérdezői technikák, kritikai-</p>	<p>Közös szeminárium-szervezés, megbeszélés</p>	

emancipatórikus pedagógia, hogyan erősödjön az önbizalmunk (és ne az egónk)? A szemináriumi munka önértékelése		
2. Pilinszky János: Ars poetica helyett, Ravensbrücki passió	Hallgatói prezentáció, megbeszélés, közös értelmezés egymás hozzászólásainak maximális figyelembevételével	
3. A vers mint filmes inspiráció: Nemes Nagy Ágnes: Védd meg - Enyedi Ildikó: A testről és lélekről		
4. Nyelv és hatalom, egyén és közösség az <i>Iskola a határonban</i>		
5. Mi az irodalom? Beszéljünk róla		
6. Weöres Sándor gyermekverseinek filozófiája		
7. A neoavantgárd nyelvkoncepciója Erdély Miklós <i>Metán c.</i> verse alapján		
8. Humán és nonhumán viszonya Mészöly Miklós <i>Anyasírató</i> című novellájában		
9. A személy törekensége, szabadsága és felelőssége – Kertész Imre: <i>Sorstalanság</i>		
10. Az ember és a fa életciklusa Nádas Péter <i>Saját halál c.</i> könyvében		
11. Esterházy Péter/Csokonai Lili: Tizenhét hattyúk		
12. A szemináriumok csodálatos életéből: összegzés, értékelés		Az értékelés megbeszélése, kritériumok összegzése, a korszak irodalmának etikai és pedagógiai vonatkozásai
<i>Ajánlott irodalom és film</i>		
<p>Angyalosi Gergely: A szellem jelen van. Nemes Nagy Ágnes: <i>Az élők mértana. Élet és Irodalom</i>, 2004. július 23. 25.</p> <p>Balassa Péter: <i>Nádas Péter</i>. Kalligram, Pozsony, 1997. 91-113.</p> <p>Balassa Péter: <i>Passió és állathecc. Mészöly Miklós Filmjéről és művészetéről</i>. = B. P.: A színéváltozás. Budapest. 1982. Szépirodalmi Könyvkiadó, 302–343.</p> <p>Béládi Miklós (szerk.): <i>A magyar irodalom története 1945-1973</i>. Akadémiai, Bp., 1984. (<i>Spenót</i>)</p> <p>Borbély Szilárd: Kádáriában éltem én is! <i>Élet és irodalom</i>, 2003. június 20.</p> <p>Esterházy Péter: <i>Bevezetés a szépirodalomba</i>. Magvető, Bp., 1986.</p> <p>Fogarassy Miklós: Kutyaful, madárszem. Ex Symposion 2019.103. http://exsymposion.hu/index.php?tbid=article_page_surfer&csa=load_article&rw_code=kutyaful-madarszemrnrnmeszoly-miklos-termeszetszemeleter245lrn_687</p> <p>Gyurgyák János – Kisantal Tamás (szerk.): <i>Történetelmélet I-II</i>. Osiris, Bp., 2006.</p>		

Hornyik Miklós: Éjszakai hajózás. Ottlik Géza életművéről.

<http://www.kortaronline.hu/regiweb/0505/hornyik.htm>

Jakuss Ildikó – Hévízi Ottó: *Ottlik-veduta*. Kalligram, Pozsony, 2004.

Kulcsár Szabó Ernő: *A magyar irodalom története 1945-1991*. Argumentum, Bp., 1994.

Margócsy István: “névszón ige” – Vázlat az újabb magyar költészet két nagy poétikai tendenciájáról. In: *“Nagyon komoly játékok”* Pesti Szalon, Bp., 1996.

Ottlik Géza: *Továbbélők*. Jelenkor, Pécs, 2000.

Reichert Gábor: *Megfelelési kényszer*. Politikum és esztétikum összefüggései Déry Tibor ötvenes évekbeli művészetében. Magyar Irodalomtörténeti társaság, Budapest, 2018.

Romsics Ignác: *Magyarország története a XX. században*. Osiris, Bp., 2002.

Clara Royer: *Kertész Imre élete és halálai*. Fordította Marczisovszky Anna. Magvető, Budapest, 2019.

Schein Gábor: *Nemes Nagy Ágnes költészete*. Bp., 1995, Belvárosi Könyvkiadó. 5-29.

Schein Gábor: *Poétikai kísérlet az Újhold költészetében*. Universitas, Bp., 1998. 187-228.

Selyem Zsuzsa: Anyaállat, rókatárgy. <http://aszem.info/2017/12/anyaallat-rokatargy/>

[Selyem Zsuzsa: Psyché a kánonban. Korunk 2016/10.](#)

Selyem Zsuzsa: *Szimultanista téboly, valóságvizíó. Állatok és vágóhíd Mészöly Miklós A stiglic című elbeszélésében*. Műút, 38129.

Szávai Dorottya: Jónon innen és túl. Pilinszky Camus-olvasatáról. *Kortárs*, 2002/9.

Szegedy-Maszák Mihály – Veres András (szerk.): *A magyar irodalom története*. III. Kötet. Gondolat, Bp., 2007.

Szolláth Dávid: *Mészöly Miklós*. Jelenkor, Bp., 2020.

[Vásári Melinda: "Ecce Homo". Archívum és atmoszféra. Mészöly Miklós: Film. Prae, 2012/4.](#)

Weöres Sándor et alii (szerk.): *Három veréb hat szemmel*. Antológia a magyar költészet rejtett értékeiből és furcsaságaiból (1976)

9. A szakmai területek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvásásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával

Az ARACIS kritériumainak megfelelően, az intézet/a tanszék együttműködik a szakmai és a társadalmi szférák képviselőivel, a tantárgy könyvészete a szakmai elvárások szerint volt kialakítva

Az előadások és a szemináriumok anyagának néhány fejezete konferenciákon volt előadva és megvitatva

10. Értékelés

A tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Ennek aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	A művek ismerete Pontos, koncentrált kifejezőmód	Írásbeli vizsga	50%

10.5 Szeminárium / Labor	1. A szövegek elolvasása minden szemináriumra 2. saját vitaindító és moderálás minősége 3. figyelem a többiek hozzászólására, gondolkodás, reagálás 4. a félév során a hozzászólások az összes szemináriumon, a közösségi értelmezés elősegítése	önértékelés a félév során saját magunkkal szemben támasztott célok beteljesítésének mértékét figyelve a megadott kritériumok alapján	50%
10.6 Minimális követelmények			
<ul style="list-style-type: none">- Az irodalmi művek ismerete- Jelenlét a szemináriumon (1 hiányzás a megengedett)- a félév során egyszer szemináriumi vitaindítót tartani- átmenő jegy elérése az írásbeli vizsgán (a végső jegy 50%-a). Az írásbeli vizsga formája: konkrét kérdésekre konkrét, választékos, körültekintő válaszok, megadott formai megköttéssel: néhány (3, 5 vagy 7) mondat. Koncentrált, átgondolt és vállalt szövegeket várok, melyekből kiderül: (1) a primér szövegek ismerete, (2) a tudatos interpretációs viszony. Három kérdésre kell majd válaszolni, és minden kérdésnél két lehetőség közül lehet szabadon választani. Célja ennek a vizsgázási formának az, hogy ne az esetleges ismerethiányt pontozza le, hanem a tudást és a megfogalmazásbeli igényességet értékelje.			

A kitöltés időpontja 2024. április 11.	Az előadásért felelős tanár aláírása 	A szemináriumért felelős tanár aláírása
Az intézeti jóváhagyás időpontja 2024.04.15.	Az intézetvezető aláírása 	
A dékáni jóváhagyás időpontja	A felelős dékánhelyettes aláírása	A kar pecsétje